

Academia de Științe a Moldovei (Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte)

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

Institutul de Istorie

**Centrul de Economia Industrii și Serviciilor al Institutului Național de Cercetări
Economice „Costin C. Kirițescu” al Academiei Române**

Conferința științifico – practică națională cu participare internațională

**VECTORUL EUROPEAN AL REPUBLICII MOLDOVA – FACTOR DETERMINANT
ÎN CONSOLIDAREA STATULUI DE DREPT**

10 mai 2022

Chișinău, Republica Moldova.

Academia de Științe a Moldovei (Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte)
Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Institutul de Istorie
Centrul de Economia Industriei și Serviciilor al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” al Academiei Române

au deosebită plăcere de a Vă invita să participați la lucrările conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională (ediția a XVI-a) dedicată celebrării Zilei Europei în Republica Moldova

VECTORUL EUROPEAN AL REPUBLICII MOLDOVA – FACTOR DETERMINANT ÎN CONSOLIDAREA STATULUI DE DREPT

Conferința se va desfășura marți, **10 mai 2022**, ora 10³⁰, în regim on-line

Link de conexiune

<https://us02web.zoom.us/j/86805152204?pwd=Q1ITZHJ4TWppMTF4L280a080UnRIZz09>

Identificator: 868

0515

2204

Cod de acces: 158411

Conferința reprezintă o acțiune din cadrul programului de stat **20.80009.1606.05** „*Calitatea actului de justiție și respectarea drepturilor persoanei în Republica Moldova: cercetări interdisciplinare în contextul implementării acordului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană*”

Regulament

10.15 – 10.30: conectarea participanților

10.30 – 10.45: deschiderea reuniunii științifice. Alocuțiuni și mesaje.

10.45 – 11.45: prezentarea rapoartelor științifice.

11.45 – 12.55: prezentarea comunicărilor științifice; intervenții, dezbateri.

12.55 – 13.00: închiderea lucrărilor reuniunii științifice. Cuvânt de totalizare.

Rapoarte științifice: 8 - 10 min.

Comunicări științifice: 5 - 7 min.

Intervenții: 3 -4 min.

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

JUC Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, directorul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, *președinte*

COJOCARU Gheorghe, doctor habilitat în științe istorice, conferențiar universitar, directorul Institutului de Istorie

CUȘNIR Valeriu, doctor habilitat în drept, profesor universitar, vicedirector al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

SPRINCEAN Serghei, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, secretar științific al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

BĂDILEANU Marina, doctor în economie, CȘ I, Centrul de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu” al Academiei Române

COMITETUL ORGANIZATORIC

JUC Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, directorul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, *președinte*

CIUMAC Svetlana, doctor în economie, conferențiar cercetător, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice,

BĂDILEANU Marina, doctor în economie, CȘ I, Centrul de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu” al Academiei Române

CORLĂTEANU-GRANCIUC Silvia, doctor în istorie, conferențiar universitar, secretar științific al Institutului de Istorie

ȘATBEI Maria, cercetător științific stagioar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

GRAUR Violeta, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

PROGRAM

Cuvânt de deschidere

JUC Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, directorul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

Mesaje de salut

MORARU Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, membru-corespondent, vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei

CAZACU Adriana, doctor în filologie, conferențiar universitar, secretar de stat, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

COJOCARU Gheorghe, doctor habilitat în științe istorice, conferențiar universitar, directorul Institutului de Istorie

Moderator:

CUȘNIR Valeriu, doctor habilitat în drept, profesor universitar, vicedirector al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

RAPOARTE ȘTIINȚIFICE

JUC Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor cercetător, director al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Perspectiva europeană a Republicii Moldova: oportunități și constrângeri**

CUȘNIR Valeriu, doctor habilitat în drept, profesor universitar, vicedirector al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice **Prevenirea acțiunilor de pericol social sporit asupra securității naționale și ordinii de drept – obiectiv major al autorităților de stat și imperativ al prezentului**

VARZARI Pantelimon, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, cercetător științific principal, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Ideea unității europene în istoria gândirii și practicii politice**

ENCIU Nicolae, doctor habilitat în științe istorice, profesor universitar, vicedirector al Institutului de Istorie, „Noul vis european” versus „crezul american”. **Reflecții pe marginea lucrării lui Jeremy Rifkin „Visul european. Despre cum, pe tăcute, Europa va pune în umbră „visul american”**

CERVINSKII Alexandr, doctor în filosofie, conferențiar universitar, cercetător științific superior al Institutului de Filosofie al Academiei Naționale de Științe din Belarus, **Качество окружающей среды как целевой ориентир социального развития**

BĂDILEANU Marina, doctor în economie, CȘ I al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu” al Academiei Române, **Dezvoltarea sistemelor de sănătate - vector esențial pentru integrarea europeană**

PASCARU Ana, doctor habilitat în filosofie, conferențiar cercetător, șef al Secției Filosofie, Institutul de Istori, **Europenizarea societății Republicii Moldova**

COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Panelul nr. I: Valori europene și context geopolitic contemporan

Moderator:

UNGUREANU Veaceslav, doctor în științe politice, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice,

RUSANDU Ion, doctor în filosofie, conferențiar cercetător, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Discursul guvernării și opoziției politice din Republica Moldova în contextul războiului din Ucraina**

SIMA Cristian, doctor în economie, CȘ II al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu” al Academiei Române, **Contribuții ale României în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană**

ШИРОКАНОВ Дмитрий Иванович, академик НАН Беларуси, доктор философских наук, профессор, главный научный сотрудник ИФ НАНБ, **Проблема сохранения и обогащения научного пространства в процессе глобальных изменений**

UNGUREANU Veaceslav, doctor în științe politice, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Evoluția științei geopolitice în spațiul european: aspecte teoretico-metodologice și delimitări conceptuale**

БУСЛОВА Марина Казимировна, кандидат философских наук, доцент, доцент кафедры философии и истории БГУФК, **Дилемма глобализма и регионализма в стратегии геополитического развития**

BALEANU Daniela, doctor în economie, CS, **IȘTOC Manuela**, doctor în economie, CS III, **MATEESCU Mihaela**, doctor în economie, CS II, **MUSCALU Mihai Sabin**, doctor în economie, director, CS I, **Parcursul european al Republicii Moldova și consolidarea rezilienței de stat în fața vulnerabilităților interne și externe"**

BRAGA Lilia, doctor în filosofie, conferențiar cercetător, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Укрепление диалога "власть-общество" как условие стабильности социально-политического развития в Республике Молдова**

BULEARCA Marius, doctor în economie, CȘ al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" al Academiei Române, **Măsurile de reducere a efectelor negative induse de creșterea prețurilor la gaze în România**

CIUMAC Svetlana, doctor în economie, conferențiar cercetător, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Oportunități și impedimente ale Republicii Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană.**

ЗАХАРОВА Наталья Евгеньевна, заведующий отделом социальной экологии и биоэтики ИФ НАН Беларуси, кандидат философских наук, ведущий научный сотрудник, **Пространство интеграции научного знания в сфере социоприродной деятельности**

ЛАЗАРЕВИЧ Наталья Александровна, кандидат философских наук, ведущий научный сотрудник ИФ НАНБ, **Перспективы социально-экологического развития как фактор консолидации общества**

GEORGESCU Luminița, CȘ al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" al Academiei Române, **Indicatori de performanță în managementul sistemului de sănătate din România**

SPRINCEAN Serghei, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, secretar științific al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Impactul siguranței persoanei și securității umane asupra consolidării sistemului de valori europene**

DIACON Maria, doctor în științe politice, conferențiar universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Evoluții ale procesului de integrare europeană din perspectiva opțiunilor geopolitice ale instituției prezidențiale**

NEAGU Cornelia, doctor în economie, CȘ al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice "Costin C. Kirițescu" al Academiei Române,

Implicații ale contextului și tendințelor europene asupra gestiunii resurselor de cărbune ale României

DUMITRAȘCO Marica, doctor în economie, conferențiar universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Ajustarea politicilor economice din Republica Moldova la cele implementate în statele europene din vecinătate**

ROGOVAIA Galina, doctor în filosofie, conferențiar cercetător, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Формирование европейской идентичности как консеквенция процесса европейской интеграции Молдовы в ЕС**

FISTUNG Frantz Daniel, doctor în economie, CS, **Mobilitatea urbană durabilă, vector major în dezvoltarea spațiului comunitar european. Experiența României**

GORBATIUC Marina, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Европейское политическое соседство ‘SINE QUA NON’: для постепенной экономической интеграции и углублённого политического сотрудничества**

ȚURCANU Mihai, doctor în științe istorice, cercetător științific superior, Institutul de Istorie, **Ziua de 9 mai și ideea Europei unite**

Panelul nr. II: Politici, legislație, drepturi și libertăți

Moderator:

NASTAS Andrei, doctor în drept, conferențiar universitar, cercetător științific superior, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice,

SMOCHINĂ Andrei, doctor habilitat în drept, profesor universitar, consultant științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Cercetările în domeniul dreptului au condus spre asumarea valorilor europene**

COSTACHI Gheorghe, doctor habilitat în drept, profesor universitar, consultant științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Directii de consolidare a statului de drept**

OSOIANU Tudor, doctor în drept, profesor universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Realizarea controlului judiciar al urmăririi penale prin intermediul recursului asupra hotărârilor pentru care nu este prevăzută calea de atac al apelului**

BERLIBA Viorel, doctor habilitat în drept, profesor universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Lex mitior- principu fundamental de drept penal si premise care favorizează încălcarea acestuia în Republica Moldova**

FRUNZĂ Iurie, doctor în drept, conferențiar universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Asistența juridică gratuită, sărăcia legitimă și dezvoltarea cadrului legal al Republicii Moldova în contextul de asigurare a parcursului european**

ALBU Natalia, doctor în științe politice, conferențiar universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Comunicarea strategică în contracararea amenințărilor hibride: perspectivele de colaborare cu UE și NATO**

PÎRȚAC Grigore, doctor în științe politice, conferențiar universitar, Universitatea de Studii Europene, **Noi determinante privind colaborarea dintre Republica Moldova și Alianța Nord-Atlantică**

CHIRTOACĂ Leonid, doctor în drept, conferențiar universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Vinovăția făptuitorului sub forma intenției sau imprudenței – element structural al răspunderii civile delictuale**

ODAINIC Mariana, doctor în drept, conferențiar universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **CHIPER Natalia**, doctor în drept, conferențiar universitar, cercetător științific superior, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Aspecte comparate privind controlul fiscal**

SOSNA Boris, doctor în drept, profesor universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Совершенство некоторых норм регулирующих социальную защиту работников - необходимый элемент при европейской интеграции**

BENCHECI Marcel, doctor în științe politice, conferențiar universitar, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Sistemul instituțional privind protecția cetățeanului în contextul aderării Republicii Moldova în Uniunea Europeană**

NASTAS Andrei, doctor în drept, conferențiar universitar, cercetător științific superior, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Traficul de ființe umane și infracțiunile conexe: aspecte comune și delimitări**

POSTICĂ Alexandru, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Modificarea legislației ce vizează distribuția informațiilor false și dezinformare între necesitate și respectarea dreptului la exprimare**

DRĂNICERU Mihai, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Protecția juridică a magistraților: experiența internațională și tendințe actuale**

GUȘTIUC Ludmila, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **Rolul politicilor anticorupționale regionale în fortificarea vectorului european al Republicii Moldova**

SCORPAN Alesea, doctorandă, **Reglementări și practici internaționale în materia urmării și recuperării bunurilor infracționale**

LUTENCO Nadejda, doctorandă, **Violență sexuală prin prisma reglementărilor internaționale și naționale**

DONICA Ina, doctorandă, **Particularitățile începerii urmării penale în cazurile de autosesizare**

NEMȚANU Constantin, doctorand, România, **Infracțiunile privind regimul armelor și munițiilor în legislația României și a Republicii Moldova: abordare comparativă**

PROCA Florin, doctorand, România, **Dreptul deținuților la educație: reglementări naționale și exigențele CtEDO**

Proiecte de colaborare științifică

Proiecte bilaterale de cercetare între Centrul Cercetari Politice și Relații Internaționale al Institutului de Cercetări Juridice și Politice (Chișinău) și Universitatea Româno-Americană din București

- Responsabilitatea socială a guvernanței publice – componentă majoră a dezvoltării relațiilor dintre România și Republica Moldova (2016-2018).

Proiecte bilaterale de cercetare între Centrul Cercetari Politice și Relații Internaționale al Institutului de Cercetări Juridice și Politice (Chișinău) și Institutul de Filosofie al Academiei Naționale de Științe din Belarus (Minsk)

- Metodologia evaluării complexe a calității mediului ambiant-bază a cercetării calității vieții umane în condițiile transformărilor socionaturale globale (2015-2016)
- Orientări noosferice în sfera dezvoltării durabile a Republicii Belarus și Republicii Moldova (2010-2011)
- Tehnologii avansate în structura dezvoltării durabile a sistemelor inovaționale din Republica Belarus și Republica Moldova: problema concordanței valorilor noosferice (2008-2009)

Proiecte comune de cercetare între Centrul Cercetari Politice și Relații Internaționale al Institutului de Cercetări Juridice și Politice (Chișinău), Centrul de Economia Industriei și Serviciilor al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” al Academiei Române (București) și Institutul de Filosofie al Academiei Naționale de Științe din Belarus (Minsk)

- Procese de integrare în societatea modernă: dialectica abordărilor globale și sociale (2012-2013)